

M.I. AJUNTAMENT DE
RIBA-ROJA DEL TURIA

Agenda 21 Local de **Riba-roja del Túria**

Diagnòstic Municipal per a la Sostenibilitat

Editorial

La trajectòria històrica i les expectatives de creixement vinculades a la comarca del Camp de Túria en el seu conjunt i a Riba-roja del Túria en particular fa que l'equilibri econòmic, social i ambiental s'haja d'analitzar conjuntament des de diverses perspectives.

En este marc, l'Ajuntament de Riba-roja del Túria ha iniciat el procés d'implantació de l'Agenda 21 Local, un projecte a mitjà i llarg termini que pretén planificar el desenvolupament del poble tenint en compte dos premisses:

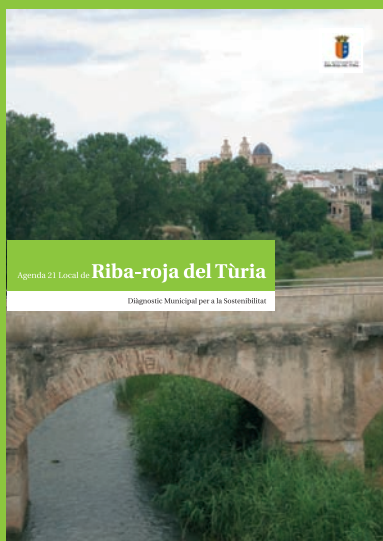
L'equilibri que cal mantindre entre el creixement econòmic, la cohesió social i la qualitat dels recursos naturals per garantir que les generacions que vindran podran tindre, almenys, el nostre nivell de qualitat de vida: SOSTENIBILITAT.

El protagonisme que la veu de la gent del poble (veïns, empresaris, col·lectius) ha d'aconseguir en el debat sobre les qüestions que afecten i afectaran esta qualitat de vida (mercat de treball, urbanisme, salut, educació, residus, aigua...): PARTICIPACIÓ.

El procés s'ha iniciat amb la realització d'un diagnòstic socioambiental, les principals conclusions de la qual publicuem a continuació i a través del qual s'observaran tant les potencialitats i oportunitats, com les seues limitacions i amenaces. D'esta manera es coneix la realitat municipal des d'una perspectiva integral, i es disposa de la informació necessària per a proposar en la següent fase quins són els objectius que s'han d'aconseguir, així com per a

conèixer la gravetat dels seus problemes, la qual cosa ajudarà també, en fases posteriors, a la prioritització de la consecució dels objectius. Amb la intenció sempre de millorar el nostre poble i sobretot la qualitat de vida dels que vivim en ell integrant-nos sempre en el marc de la sostenibilitat, vos saluda,

Francisco Tarazona Saragossa
L'alcalde

Sumari

Editorial	2
L'Agenda 21	2
El diagnòstic municipal per a la sostenibilitat de Riba-roja del Túria.....	3
El nostre municipi.....	4
Coneix l'economia local.....	5
Els nostres residus	6
L'aire que respirem	7
Còm utilitzem l'energia?.....	7
Còm utilitzem l'aigua?.....	8
La mobilitat de Riba-roja del Túria	9
Quant de soroll suportem?.....	9
L'Educació Ambiental al nostre municipi	10
Parc Natural del Túria.....	11

L'Agenda 21

En 1992 a la ciutat de Río de Janeiro (Brasil), es va celebrar la Conferència de les Nacions Unides sobre Medi Ambient i Desenvolupament, més coneguda com a Cimera de la Terra, amb la presència de 174 governs de tot el món. Un dels principals documents que va desenvolupar-se a esteencontre va ser la Agenda 21.

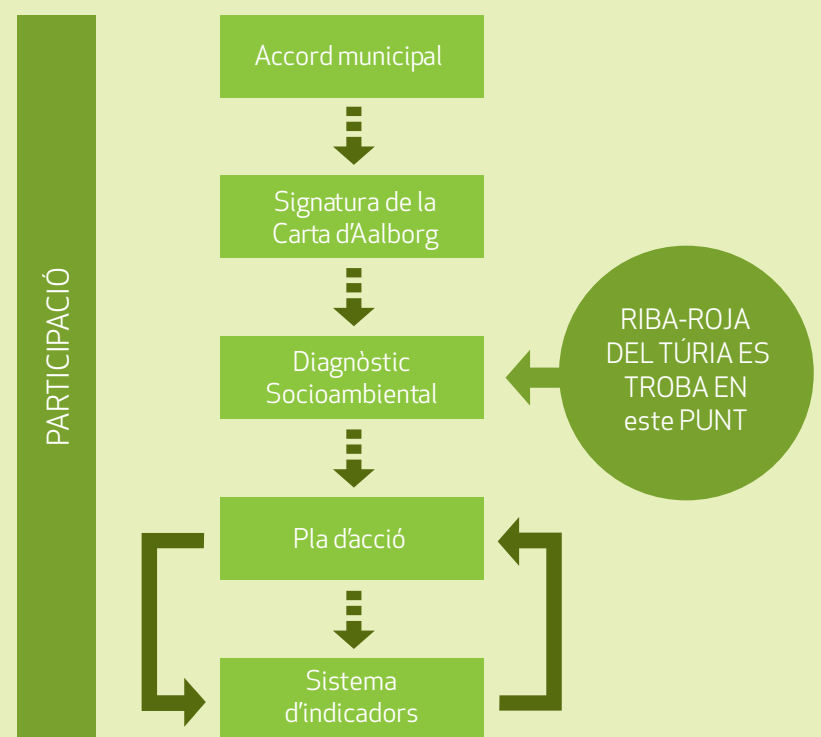
Amb este document es volia promoure les accions de sostenibilitat a nivell local. Es tracta d'un Pla d'Acció que conté qüestions ambientals, però també econòmiques, socials i culturals. Es fa especial menció de la necessitat que els governs pensen globalment, però actuen localment.

Continuant amb este pensament, en maig de 1994 es va reunir la Conferència Europea de Ciutats i Pobles Sostenibles a la ciutat d'Aalborg (Dinamarca). En esteencontre es va redactar i aprovar la Carta de les Ciutats Europees cap a la Sostenibilitat, més coneguda com Carta d'Aalborg.

A l'abril de 2001 l'Ajuntament de Riba-roja del Túria es va adherir a la Carta de Xàtiva i demanà la seua integració a la Xarxa de Municipis Valencians cap a la Sostenibilitat, la qual cosa implica alhora l'adhesió del municipi a la Carta d'Aalborg, incorporant-se a un procés ambiental al qual estan adherides més de 1400 entitats locals a tota Europa.

"El desenvolupament sostenible és el desenvolupament que satisfà les necessitats del present sense comprometre l'habilitat de generacions futures per satisfer les seues pròpies necessitats" Informe Brundtland de les Nacions Unides (El nostre futur comú, 1987).

Itinerari de l'Agenda 21

Crèdits

Agenda 21 Local de Riba-roja del Túria. Diagnòstic Municipal per a la Sostenibilitat.

Edició en valencià

Ajuntament de Riba-roja del Túria

Col·labora

IMEDES. Institut Mediterrani pel Desenvolupament Sostenible.

Diseny i maquetació

Concierto Gráfico Diseño S.L.

Impressió

XXXXXXXXXXXXXX

Dipòsit Legal

0000000000

El diagnòstic municipal per a la sostenibilitat de Riba-roja del Túria

La comunicació que presentem a continuació mostra els principals resultats del Diagnòstic Municipal per a la Sostenibilitat de Riba-roja del Túria fet al 2005.

El Diagnòstic Municipal per a la Sostenibilitat és un document que ha de servir de base per al desenvolupament del procés d'Agenda 21 Local. En este sentit els resultats obtinguts al diagnòstic seran el punt de partida per a elaborar un Pla d'Acció Ambiental basat en la participació i el consens, que millore aquells aspectes ressaltats pel diagnòstic com fonamentals per al desenvolupament sostenible de Ribarroja.

Al diagnòstic municipal per a la sostenibilitat s'interrelacionen els diferents medis, sistemes i processos, amb l'objectiu de configurar una "radiografia" dels aspectes estructurals i dinàmics del municipi, així com de comptar amb els elements necessaris per poder establir relacions prospectives que ens permeten determinar tendències futures de l'estat ambiental de Riba-roja del Túria, així com oferir un instrument útil per a la gestió municipal.

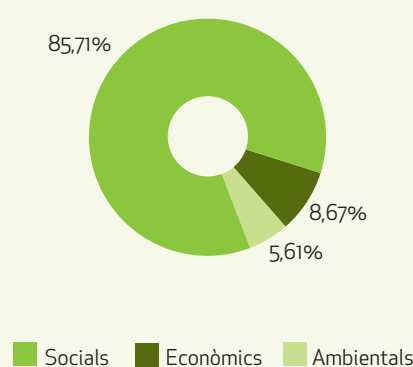
Amb estos objectius es va fer un estudi de diferents aspectes de la realitat del municipi intentant assolir una visió global i el més completa possible de les característiques de Riba-roja del Túria. L'objectiu general d'este estudi és determinar l'estat de "salut" del municipi en tot el seu àmbit territorial, mitjançant una completa anàlisi de la situació ambiental, així com de la realitat social, econòmica i organitzativa del mateix. Per a això el diagnòstic té una part tècnica i una part qualitativa.

Dins la **diagnosi tècnica** es van estudiar aspectes estructurals com l'organització i la gestió municipal, el planejament urbanístic, els

sistemes naturals, la mobilitat, les activitats econòmiques i la informació, l'educació ambiental i la participació ciutadana.

A este apartat també es van analitzar aspectes ambientals com el cicle de l'aigua, els residus, la contaminació atmosfèrica, el soroll i l'energia. A la **diagnosi qualitativa** es van arreplegar les impressions i opinions dels ciutadans, mitjançant la realització d'una enquesta. En esta es van obtindre resultats com el següent:

Riba-roja opina Quins aspectes considera de major interès per al seu municipi?

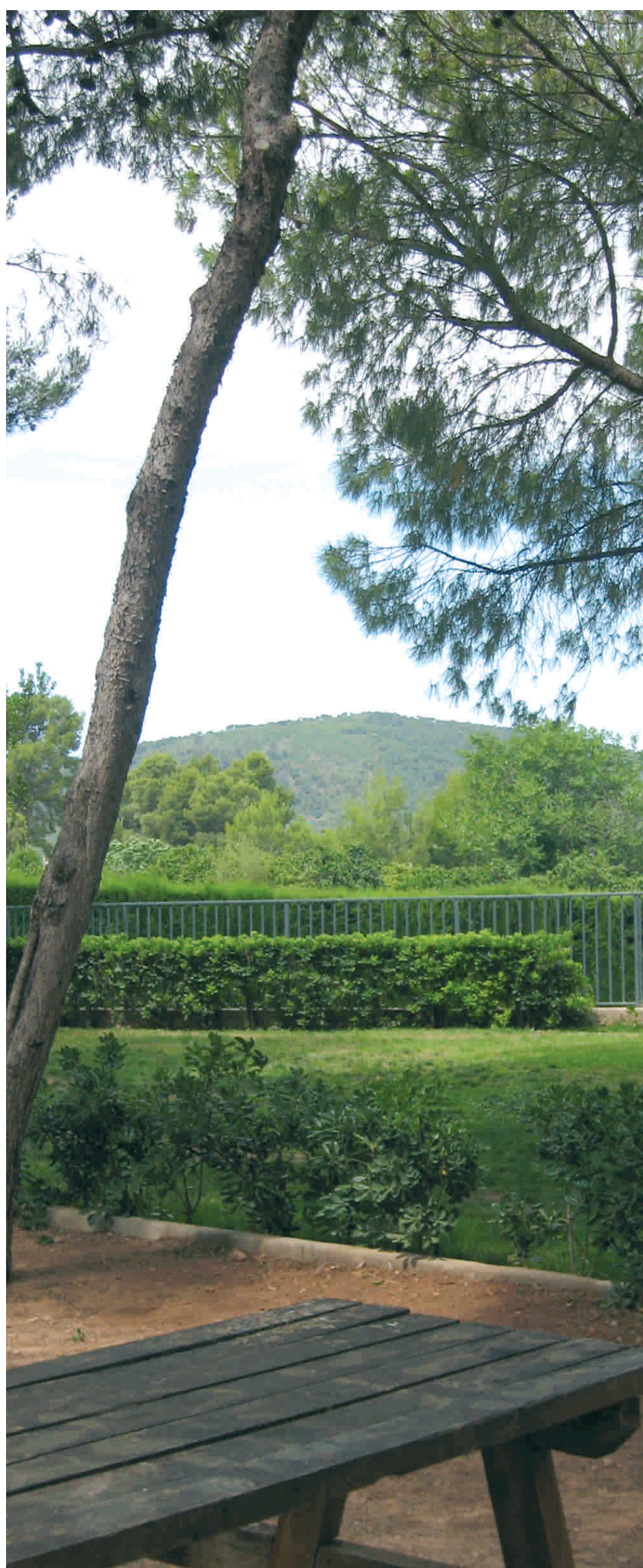

També es van fer entrevistes personals a diferents persones rellevants de la societat de Riba-roja del Túria.

A este apartat també s'han utilitzat, a fi de conèixer millor l'opinió de la població de Riba-roja del Túria, els resultats obtinguts en les Jornades de Participació del Fòrum Ciutadà de Riba-roja del Túria, etc.

Estructura del diagnòstic municipal per a la sostenibilitat de Riba-roja del Túria

Diagnosi tècnica	Diagnosi qualitativa
Presentació del municipi <ul style="list-style-type: none"> · Introducció històrica. · Marc territorial. · Descripció de l'entorn físic. · Característiques demogràfiques. · Qualitat de vida. 	Enquesta ciutadana
Aspectes estructurals <ul style="list-style-type: none"> · Organització i gestió municipal. · Planejament urbanístic i usos del sol. · Sistemes naturals. · Incidència de les activitats econòmiques. · Informació, educació ambiental i participació ciutadana. 	Entrevistes a "Líders d'opinió" del municipi
Vectors ambientals <ul style="list-style-type: none"> · Cicle de l'aigua. · Fluxe de residus. · Contaminació atmosfèrica. · Soroll. · Energia. 	

El nostre municipi

Com és el nostre poble

Riba-roja del Túria es troba a la província de València, dins la comarca del Camp de Túria, a 20 km de la capital de la província, València, i a una altitud de 125 m.

El terme municipal té una extensió de 6342 hectàrees i limita al nord amb L'Elia, La Pobla de Vallbona i Benaguasil; al est amb Manises, Paterna i Quart de Poblet; al oest amb Vilamarxant i Cheste i al sud amb Chiva i Quart de Poblet. Un cas especial és el municipi de Loriguilla que es troba rodejat completament, excepte per l'oest, per Riba-roja del Túria.

La característica més important del municipi és que es troba travessat en la seua meitat septentrional pel llit del riu Túria. De fet el desenvolupament del casc urbà cap al nord està condicionat pel traçat del riu Túria.

L'emplaçament original del poble va ser el mateix que existix ara, però utilitzant només la part recaient al riu i al Barranc dels Moros. Això ha fet que l'entramat dels carrers d'esta zona estiga format per carrerons de traçat irregular, que finalitzen -en algunes ocasions- a les mateixes cases, deixant el carrer sense sortida. El casc urbà actual es troba travessat per dos barrancs: de les Monges i dels Moros. Estos dos barrancs, junt amb l'antiga línia de ferrocarril, dividixen el casc urbà en sis barris.

1. Barri del casc històric.
2. Barri de la carretera de Loriguilla.
3. Barri del eixample.
4. Barri de Eres Altas.
5. Barri de la carretera de Manises.
6. Barri del Carot.

A més d'estos sis barris, a Riba-roja del Túria existixen un grapat de urbanitzacions disseminades i cinc zones industrials.

Pel que fa al **planejament municipal**, Riba-roja del Túria es regís pel Pla General d'Ordenació

Urbana aprovat el 23 d'octubre de 1996. En este Pla, les 6.342 Ha de sòl del terme municipal de Riba-roja del Túria van quedar classificades de la següent manera:

Classificació del sòl en Riba-roja

Sòl urbà	613,769	9,68%
Sòl urbanitzable	604,366	9,53%
No urbanitzable	5.012,825	79,04%
Altres (sistemes generals de comunicacions,...)	111,040	1,75%
TOTAL	6.342,000	100,00%

Al llarg dels darrers anys han aparegut en sòl no urbanitzable diverses agrupacions de vivendes, especialment a la meitat sud del terme. Estes agrupacions són de dimensions variades. Es poden trobar agrupacions des de 4 a 20 vivendes.

La major part d'estes agrupacions són de ciutadans que habitualment viuen al casc urbà. Estes agrupacions tenen carència, en alguns casos, de servicis urbanístics.

El nostre creixement

Als darrers anys, el municipi de Riba-roja del Túria ha augmentat contínuament la seua **població** fins als 20.300 habitants a principi de 2008. Al llarg del segle passat, experimentà un increment de 170%, passant de 3.624 habitants en 1900 a 9.815 en l'any 1991. Amb el canvi de segle este creixement s'ha mantés i en els darrers anys el nombre d'habitants ha augmentat una mitjana que es situa per sobre dels 950 habitants anuals.

Tenint en compte que el municipi té una superfície de 57,50 km², la densitat poblacional l'any 2006 era de 318 habitants per quilòmetre quadrat, indicador que es situa molt per damunt de totes les mitjanes calculades per als diferents àmbits territorials (comarcal 135hab/Km²; provincial 214 hab/Km²; autonòmic 192 hab/Km² i nacional 83,54 hab/Km²).

Este creixement es deu principalment a la immigració d'altres municipis. No obstant, als

darrers anys, la immigració de població estrangera ha estat prou important. Els immigrants de nacionalitat estrangera van passar de 54 a l'any 2000 a 316 a l'any 2004.

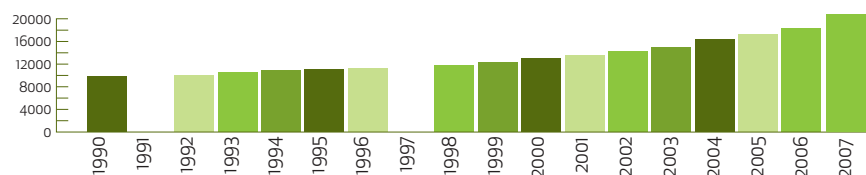
No obstant això, el percentatge d'immigració estrangera era, a l'any 2005, el 5,1% de la població, molt similar a poblacions veïnes com Manises (4,95%) o Paterna (5,83%).

Respecte a la distribució de la població per sexes, al 2006, el 51% dels ribarrojencs eren homes i el 49% dones.

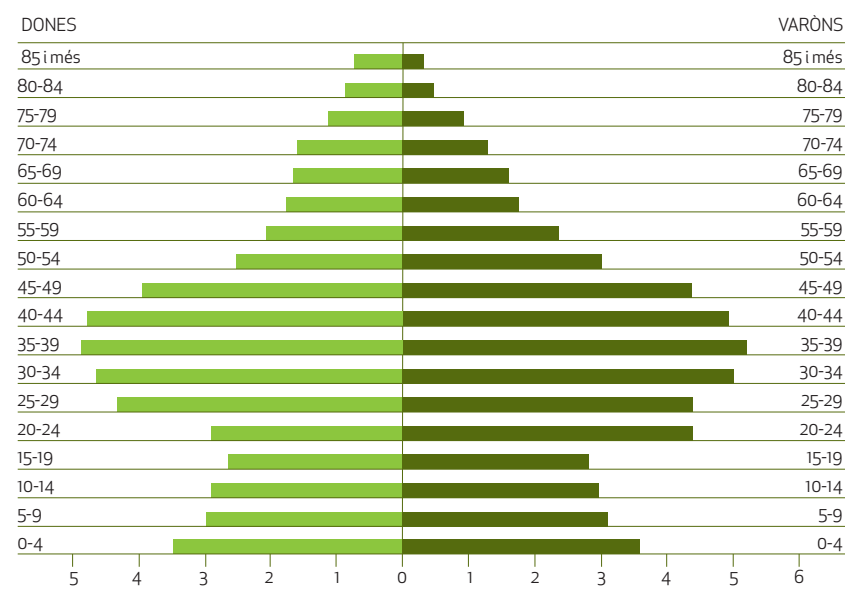
La piràmide poblacional de Riba-roja del Túria es correspon amb una població rejuvenida, s'observa que la base és més ampla que el percentatge de persones majors. Comparant l'índex d'envelliment de Riba-roja del Túria (55,9%) amb el de la Comunitat Valenciana (112,5%) es confirma l'important rejuveniment del municipi.

De fet al 2005 l'índex de maternitat (població de 0 a 4 anys respecte a les dones de 15 a 49 anys) era de 24%, superior a la mitjana de la Comunitat, que es trobava al 18,8%.

Evolució de la població als darrers anys

Piràmide poblacional de Riba-roja del Túria a 2006

Les nostres zones verdes

Un aspecte important que afecta a la qualitat de vida a un municipi és la superfície de zones verdes que en té. En Riba-roja del Túria actualment, les zones verdes existents a l'interior del nucli urbà ocupen una superfície total de 31.674 m². Com a dada general, cal destacar l'alt grau de cura i conservació que evidencien les zones verdes urbanes. També cal tindre en compte que Riba-roja del Túria té, dins del seu terme municipal, el llit del riu Túria com gran pulmó verd, i que no estaria inclòs a les dades anteriors de superfície, atès que no es tracta d'una zona verda urbana.

Amb la finalitat de conservar els arbres més emblemàtics de la localitat, a gener de 2005 es va aprovar l'ordenança de protecció d'arbres monumentals i es va constituir la Comissió de Protecció de l'Arbratge, organisme impulsor de la declaració d'arbres singulars en el municipi. Fins al moment, esta comissió ha declarat dos arbres singulars:

- 2005: Plataner de Traver.
- 2006: Arbreda de Traver.

Coneix l'economia local

Riba-roja del Túria es constitueix com el municipi de la comarca Camp de Túria que alberga un **major nombre d'indústries**, així en data 2007 hi havia censades aproximadament 740 empreses, a més de comptar amb uns quants polígons industrials i àmplies zones en fase de desenvolupament i ocupació. Segons la Tresoreria General de la Seguretat Social de març del 2006, **més de 976 centres de treball** estaven registrats en el municipi. D'estos, el sector que ocupa un nombre més gran de centres, amb un total del 64,1%, és el sector **servicis**, el segon en importància és el sector de la indústria, amb un 19%, seguit per la construcció i l'agricultura, amb un 15,7% i 1,2% respectivament.

Les activitats econòmiques de Riba-roja del Túria i la seua localització

La presència permanent d'una massa d'aigua en el municipi ha afavorit la implantació de **l'agricultura** de regadiu. Actualment es compon de dos varietats de cítrics: el taronger dolç i el mandariner. La implantació del reg localitzat i la fertirrigació han sigut els responsables de l'ocupació del conreu de regadiu de zones tradicionalment de secà.

El **sector de la ramaderia** no és molt significatiu en l'economia local, així en data 2007, està representat només per 2 explotacions.

El **sector de la construcció** representa aproximadament el 15% de les activitats econòmiques de Riba-roja. Comprén, des de la construcció completa d'edificacions, construcció completa d'obra civil, fins a demolicions, derrocaments i treballs de construcció.

El **sector industrial** (19% del total de centres de treball) es caracteritza per l'alt grau de diversificació existent. A partir de les dades de l'Impost d'Activitats Econòmiques (IAE) de 2003 s'obtenen les principals activitats que s'exerceixen en les zones industrials. Estes activitats pertanyen als sectors metall-mecànic (34%), extractives i afins (17%), fusta i moble

(15%) i agroalimentàries (8%), i es repartixen entre els distints polígons presents en el terme municipal.

L'elevat nombre de polígons industrials és una de les principals característiques del terme municipal. És imprescindible una correcta anàlisi del seu emplaçament, no sols amb relació a la producció i ús de béns i servicis, sinó per l'important impacte que poden arribar a produir sobre el medi ambient.

D'un altra banda esta acumulació d'indústries afavorix la implantació d'algunes tècniques per a la millora de les condicions mediambientals, oferint l'oportunitat d'actuar de manera conjunta. Este fet atorga als polígons industrials alguns avantatges front a casos industrials dispersos. L'aplicació de **sistemes de gestió mediambiental** en els polígons industrials és un concepte relatiu-vament nou que recolza la millora mediam-biental de les empreses, actuant tant sobre els seus processos conjunts com sobre les empreses que el componen.

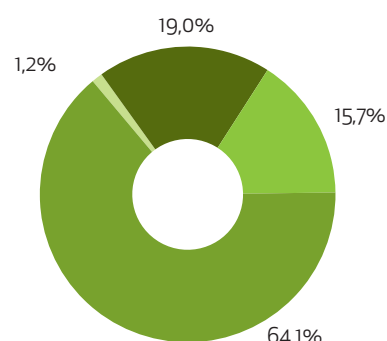
El **sector servicis** té una distribució més uniforme i es localitza tant en el nucli urbà com en les zones industrials. Aglutina el 64,1% dels centres de treball de Riba-roja (2006). El grup dels servicis d'alimentació, que integra a restaurants, bars i cafeteries, és el que més pes té, seguit del grup de reparació d'automòbils i maquinària.

En el municipi hi ha tant presència de comerç detallista com majorista. En el **comerç al detall**, localitzat quasi exclusivament en el nucli urbà, destaquen els establiments dedicats a la venda de productes no alimentaris, amb un 33,6% del total, sent majoritaris els comerços de venda d'articles de la llar. Els establiments dedicats a la venda de productes alimentaris representen un 13% del total d'establiments comercials.

Quant a **comerç a l'engròs**, suposa el 48 % del total d'establiments comercials, és el comerç interindustrial el que posseix la major representació en les activitats comercials majoristes. Este comerç es localitza principalment en sòl industrial, més concretament en el polígon de l'Oliveral, Reva, Casanova, Sector 13, Sector 14 i Entrevies.

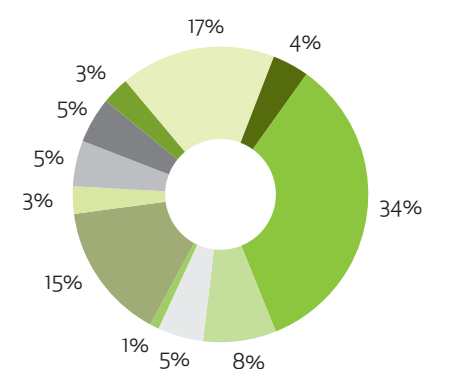
Centres de treball per sector d'activitat, 2006

- Agricultura
- Indústria
- Construcció
- Servicis

Font: Tresoreria General de la Seguretat Social (2006)

Activitats Econòmiques en Riba-roja del Túria

- Extractives i afins
- Química
- Metall-mecànic
- Agroalimentari
- Tèxtil
- Adobs
- Fusta i moble
- Paper i cartró
- Arts gràfiques i edició
- Plàstic
- Altres manufactures

Font: IAE (2003)

Incidències de les activitats econòmiques de Riba-roja del Túria en l'entorn

	Aigües residuals	Residus	Contaminació atmosfèrica	Soroll
Activitats comercials i de servicis	assimilables a domèstiques	embolcalls, vidre (hosteleria), olis, etc.	Calderes i extractors de cuina. Trànsit de vehicles.	Terrasses dels bars.
Activitats industrials	Clavegueram per a recollir les aigües	67 empreses inscrites en el registre de productors de residus perillosos	Predomini de contaminants de origen metall-mecànic: CO ₂ , NO _x , COV, CO.	Escassa influència en el nucli urbà.
Activitats de la construcció		producció de residus inerts (absència d'abocador autoritzat)	Augment de la concentració de partícules en suspensió (pols)	Possibles molèsties als ciutadans
Activitats agrícoles	Contaminació per fertilitzants (reg a manta)	productes fitosanitaris		

Riba-roja opina

En opinió d'alguns ciutadans, el sector servicis i el industrial haurien de potenciar-se en Riba-roja. El primer com a conseqüència del seu escàs desenvolupament i el segon al constituir-se com el sector que major dividends aporta a l'economia municipal. No obstant i això, en esta ronda d'entrevistes també hi hagué qui apostà per la potenciació del sector agrícola, tot i fomentant l'agricultura ecològica com atractiu per als joves.

Els nostres residus

Ribera-roja del Túria, dins del Pla Integral de Residus (PIR), pertany al Pla Zonal de residus de la Zona VII i, dins d'este, a l'àrea de gestió 13. La Llei de Residus atribueix una sèrie de **responsabilitats a les autoritats locals**, com ara el servei de recollida, transport i eliminació de residus, així com la implementació de sistemes de recollida selectiva per a municipis de més de 5000 habitants. Actualment l'Ajuntament ofereix estos servicis a tots els habitants de Ribera-roja del Túria.

El terme municipal compta amb dos tipus de recollida de residus complementaris:

- Recollida de residus sòlids urbans o residus en massa. Contenidor verd.
- Recollida selectiva de les següents fraccions valoritzables:
 - Paper-cartó. Contenidor blau.
 - Vidre. Iglú verd.
 - Envasos. Contenidor groc.
 - Mobles i efectes. Ecoparc o recollida porta a porta per empresa concessionària.
 - Restes de poda. Ecoparc o recollida porta a porta per empresa concessionària.
 - Piles. Ecoparc o en els contenidors existents en les dependències de l'Ajuntament (registre).

Però, quina quantitat de residus es genera al nostre municipi?

La producció de **residus municipals** en l'any 2007 s'ha estimat en 10.950.000 kg, basant-nos en estos valors es calcula el ràtio de generació de residus resultant: **1,5 kg/hab.dia**. Esta xifra és superior a la mitjana de la Comunitat Valenciana que estableix un valor d'1,2 kg/hab/dia, segons el PIR.

D'altra banda, en el Pla Nacional de Residus Urbans (PNRU) s'estableix una **ràtio de contenidorització** (contenidors per habitant) òptima per als municipis. Calculant este ràtio per al nostre, es comprova que estem dins dels límits establerts en el PNRU quant a residus en massa i recollida selectiva de paper-cartó, igual que per a la recollida selectiva de vidre i envasos lleugers.

A este respecte, cal destacar que les enquestes realitzades revelaven que el 57,14% de la població enquestada considerava que la **distribució dels contenidors** de residus en el municipi **era inadequada** ja que en eixe període Ribera-roja només comptava amb sis àrees d'aportació completes. Això però, es va resoldre augmentant les àrees d'aportació fins a 17 i adequant les ràtios als límits establerts en el PNRU.

L'any 2006 es va realitzar una campanya d'instal·lació de contenidors de vidre per a facilitar l'ús en els bars, d'ací l'espectacular increment en el nombre de contenidors.

Actualment els **residus sòlids urbans** generats en el terme municipal van directament i com a destí final a la Planta de Guadassuar. Ribera-roja comptava amb l'abocador de Basseta Blanca, però des de 1996 es troba clausurat ja que no complia amb les condicions mínimes de salubritat i de protecció de l'entorn. Els gasos que s'emeten dels residus de l'antic abocador estan sent aprofitats energèticament per a la seua transformació en energia elèctrica.

Un dels aspectes preocupants és l'existència d'uns quants **abocadors incontrolats** disseminats pel terme municipal. Este abandó indiscriminat de residus, tant d'inerts com d'assimilables a urbans, genera greus conseqüències en l'entorn, com per exemple: impacte visual negatiu, alteració de les característiques naturals del terreny, etc. De fet en les entrevistes realitzades, la majoria esmentava l'existència de gran nombre d'abocadors incontrolats de residus com el **problema mediambiental** més preocupant, rellevant i de major importància.

L'Ajuntament ha posat en marxa una campanya específica de disminució d'estos abocadors incontrolats, que s'intensifica durant el període estival ja que és quan nombre més gran de residus s'abandonen. No obstant és fonamental la conscienciació ciutadana per a acabar amb este problema.

Una aportació positiva per a la millora del sistema de gestió dels residus municipals, va ser la inauguració al maig del 2000 d'un **ecoparc** per a la recollida i magatzematge selectiu de determinades fraccions de residus. Es tracta d'un recinte tancat de 2.618 m² de superfície, ubicat en la Ctra. Ribera-roja-Loriguilla s/n. Esta instal·lació està dotada de 8 contenidors de grans mides i d'altres més xicotets destinats a residus sòlids urbans, a excepció de matèria orgànica. El tipus de residus que acull són, fonamentalment: olis usats, bateries, electrodomèstics, frigorífics, tubs fluorescents, fusta, metall, piles, paper, vidre, medicaments, radiografies i envasos metàl·lics. Este servici, prestat per l'Ajuntament, està destinat als ciutadans particulars, no a les empreses. Destaca la participació activa dels ciutadans de Ribera-roja, reflectida en l'augment del depòsit de voluminosos en l'ecoparc durant els últims anys. També l'enquesta de percepció ciutadana revela la conscienciació dels ciutadans respecte a la necessitat d'implantar tècniques de separació de residus en les llars.

El municipi no té un abocador controlat d'inerts o enderrosos de propietat municipal o privada i amb la seua corresponent llicència d'activitat, per als residus de la construcció. Així, el depòsit d'estos residus moltes vegades es realitza de manera incontrolada, generant per tant els denominats abocadors incontrolats d'inerts existents pel terme municipal. Únicament està autoritzat el depòsit de residus inerts en l'ecoparc per als ciutadans de Ribera-roja a títol personal.

Cal destacar però, que actualment està en fase de tramitació el projecte de restauració d'unes pedreres existents al municipi, que podran ser utilitzades per al depòsit d'este tipus de residus a fi de procedir al seu ompliment.

Ribera-roja opina

Respecte a la gestió dels residus, els ciutadans entrevistats comentaren que el servici de recollida de residus és bona, encara que s'hauria de millorar en les urbanitzacions i instal·lar un major nombre de contenidors de recollida selectiva. No obstant això, este fet ha estat solucionat i no s'han registrat més queixes al respecte.

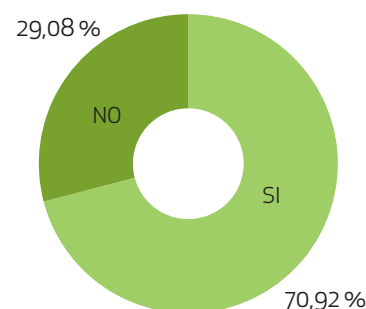
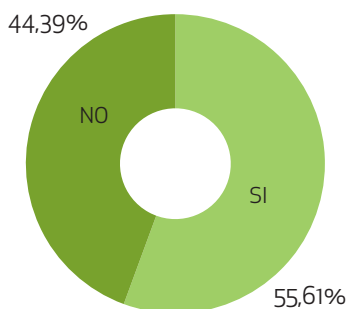
Distribució dels contenidors a Ribera-roja del Túria

Any 2007	Residus en masa	Vidre	Paper-cartó	Envasos lleugers
Nombre contenidors	895	65	49	40
Ràtio contenidors	1 Cont./18 hab.	1 cont./300 hab.	1 cont./336 hab.	1 cont./500 hab.
Ràtio PNRU	1 cont./75 hab.	1 cont./500 hab.	1 cont./500 hab.	1 cont./500 hab.

El reciclatge i els nostres hàbits

Respecte a la **separació de residus en les llars**, el 55,61% de la població enquestada afirmava que realitza habitualment esta separació.

Pel que fa a l'**ús dels contenidors de recollida selectiva**: El 70,92% de la població enquestada afirma fer-ne ús i únicament el 29,08% de la població no fer-ne.

Què podem fer amb el fem que generem a les nostres llars?

Reduir	Disminuir el pes, volum i toxicitat en envasos i embolcalls dels productes que consumim diàriament
Reutilitzar	Usar de nou un objecte amb un fi distint pel qual es va comprar
Reciclar	Transformar un residu en un producte que s'utilitzarà amb el mateix fi que l'original

L'aire que respirem

L'atmosfera és essencial per a la vida per la qual cosa les seues alteracions tenen una gran repercussió en l'home i altres éssers vius i, en general, en tot el planeta. És un mitjà extraordinàriament complex i la situació es fa encara més complicada i difícil d'estudiar quan se li afegixen emissions d'orige humà en gran quantitat, com està succeint en estes últimes dècades.

Atenent a les activitats exercides a Riba-roja del Túria, sabem que en el municipi hi ha tres tipus de focus emissors de contaminació a l'atmosfera:

- Focus emissors fixos associats a processos industrials.
- Focus emissors associats a l'activitat domèstica (principalment focus de combustió de calefaccions i altres).
- Emissions degudes al trànsit de vehicles de motor.

“Una atmosfera contaminada pot danyar la salut de les persones i afectar la vida de les plantes i els animals.”

Per tal d'estudiar la qualitat de l'aire en un lloc concret, cal recórrer a les dades d'una estació de control atmosfèric, generalment pertanyents a la Xarxa Valenciana de Vigilància i Control de la Contaminació Atmosfèrica. Actualment no n'existix cap dins del terme municipal de Riba-roja del Túria, ni de control automàtic ni de control manual, però hi ha una estació de control propera, situada en La Vallesa, en la depuradora de Camp de Túria II.

Amb les dades obteses de les diverses

estacions, la Conselleria de Medi Ambient, Aigua, Urbanisme i Habitatge ha elaborat recentment l'**informe d'Avaluació de la Qualitat de l'Aire a la Comunitat Valenciana (2006)**. Este estudi es realitza amb uns criteris de zonificació del territori, estant el nostre municipi dins de la zona Túria (àrea costanera) ES 1007 i sent les estacions de control de referència la de Paterna i la de L'Eliana. Les dades obtingudes d'estes dos estacions es compararen amb els límits de contaminants atmosfèrics establerts legalment, per concloure que els nivells enregistrats dels distints contaminants estan dins d'estos límits legals, a excepció dels nivells d'ozó registrats en l'estació de L'Eliana on el límit ha sigut superat en 33 ocasions (el límit està en 25 dies). Quant a estos nivells d'ozó troposfèric, la normativa vigent, el Reial Decret 1796/2003, no estableix valors límit sinó límits recomanables,

i únicament estableix la necessitat de prevenir la població en determinades circumstàncies. Al llarg d'este període d'estudi les dites mesures no s'han hagut de dur a terme, al no superar-se en cap ocasió el límit d'informació o d'alerta previst en la normativa.

Mereix una menció especial la planta de desgasificació i valoració energètica de l'abocador de Basseta Blanca, situada dins del terme municipal. En esta instal·lació s'utilitza el biogàs -metà, fonamentalment- produït per la fermentació dels residus per a la generació d'electricitat. La producció de Basseta Blanca és del 18.720 MWh/any, la qual cosa equival al consum elèctric de 7.500 llars.

L'utilització del biogàs per a generar electricitat, d'una banda evita l'emissió de metà a l'atmosfera i d'un altra, evita la generació d'energia elèctrica convencional.

Com utilitzem l'energia?

Hui en dia l'energia està present en les nostres vides més que mai, estem envoltats d'aparells electrònics, electrodomèstics i altres utensilis consumidors d'energia, per la qual cosa sense energia el nostre dia a dia seria completament diferent. No podem evitar consumir-la, però sí que podem fer-ho d'una forma més racional i utilitzar energies més "netes".

A Riba-roja les energies renovables no són encara molt significatives, però així i tot, hi ha una xicoteta representació d'elles, sent necessari destacar l'augment que han experimentat les infraestructures de distribució de **gas natural**. Este tipus d'energia primària és una energia més neta en oríge que l'energia elèctrica convencional.

La xarxa de distribució de gas natural arriba actualment a la major part dels habitatges del nucli urbà de Riba-roja, incloses algunes urbanitzacions allunyades. Els distints polígons industrials no disposen de xarxa de distribució, no obstant això, hi ha indústries que compten amb una connexió directa des del gasoducte que passa pròxim a l'Autovia de Madrid. El valor de cobertura de la xarxa actual és del 5%, valor considerat molt baix si es compara amb altres polígons propers.

Respecte a la **despesa municipal en energia**, l'enllumenat públic és una de les partides que més en produïx, seguida de les instal·lacions esportives i culturals. En el municipi es du a terme un control de la reducció del flux en el 50% dels quadres elèctrics, aconseguint-se d'esta manera una reducció del 33% en el consum, a més d'allargar de manera considerable la vida útil de les llums. També

s'han instal·lat bombetes LED's en els semàfors del municipi, que comparades amb les convencionals són molt més eficients des d'un punt de vista energètic, tenen una llarga vida útil, menor fragilitat i una millor dissipació d'energia.

Utilització d'energies renovables en el municipi

Tot i que l'aprofitament d'energies renovables actualment en el municipi és escàs, cal destacar, la valoració energètica que es realitza del biogàs generat en l'abocador Basseta Blanca per a la producció d'electricitat. El biogàs apareix de forma natural en tots els abocadors que reben residus amb un contingut de matèria orgànica, perquè esta, en absència d'oxigen, es descompon creant este biogàs ric en metà. Com ja s'ha explicat, la combustió del biogàs genera energia que es transforma en electricitat per al consum domèstic.

A més, per a les noves instal·lacions de la piscina municipal es té previst posar en funcionament una instal·lació solar tèrmica per a l'escalfament de l'aigua. Este tipus d'instal·lacions requereix una baixa inversió i aconsegueixen un alt grau de rendiment, amb això podem augmentar la temperatura de l'aigua evitant la utilització d'energies convencionals, més contaminants. L'energia solar també s'utilitza en col·legis com Mas d'Escoto, que compta amb plaques solars. Alhora, es té prevista la instal·lació de panells solars en el projecte de restauració de l'Ajuntament.

A nivell domèstic i de servicis, la utilització d'energies renovables està molt poc desenvolupada.

Què hi pots fer per a reduir el consum d'energia en la llar?

CALEFACCIÓ

- No obrigues les finestres amb la calefacció encesa.
- Per a ventilar la casa són suficients 10 o 15 minuts.
- Instal·la un termòstat en la calefacció i regula'l per a una temperatura de no més de 20 °C a l'hivern. Per cada grau addicional gastaràs aproximadament un 5% més d'energia.
- Preferix en este ordre: l'energia solar, biogàs, biomassa, llenya, gas natural, propà o butà. Evita l'electricitat.

AÏLLAMENT

A l'hora de realitzar reformes en el teu habitatge, no dubtes a col·locar un aïllament tèrmic en els tancaments exteriors. Evitaràs la pèrdua de calor en hivern, i de fred en estiu i estalviaràs així energia.

ELECTRODOMÈSTICS

L'etiquetatge energètic informa l'usuari sobre el consum d'energia. Compra els que siguen més eficients.

IL·LUMINACIÓ

- Aprofita la llum del dia.
- Apaga les llums a l'eixir de les habitacions.
- Substitueix les peretes "normals" per altres de baix consum. El preu de compra és major però amortiràs prompte la inversió perquè consumixen un 80% menys d'energia i duren 8 vegades més.
- Si tens instal·lats tubs fluorescents, continua utilitzant-los, consumixen molt menys que les peretes tradicionals.

AIRE CONDICIONAT

- Tanca les finestres i baixa les persianes en les hores de més calor i obri-les quan refresque.
- Col·loca l'aparell d'aire condicionat en una part ombrejada. Si el col·loques al sol el seu consum serà molt major.

- Utilitza'l sempre a una temperatura raonable, el fred excessiu augmenta considerablement el consum d'energia.

CUINA I FORN

- Cuina amb olla de pressió i amb poca aigua, perquè suposa un estalvi del 50% d'energia.
- Tapant les olles, cassoles i paelles aconseguirem estalviar un 25% d'energia.

AIGUA CALENTA

- Una temperatura de l'aigua de 40°C és suficient per a dutxar-se. Regula l'escalfador a eixa temperatura per a evitar calfar aigua i després refredar-la mesclant-la.
- Estalviant aigua calenta estalviem energia. Tots els consells per a estalviar aigua són vàlids per a estalviar energia.

ORDINADORS

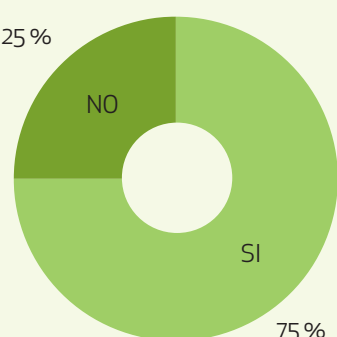
- Compra ordinadors que estiguen dotats de sistemes d'estalvi d'energia
- El monitor és el principal responsable de la despesa elèctrica dels ordinadors. El salvapantalles que implica un estalvi significatiu és el que funciona en mode black screen (pantalla en negre).

LA DESPESA DELS ELECTRODOMÈSTICS "EN REPÒS"

Molts electrodomèstics continuen consumint energia mentres estan apagats. Són els que queden amb un pilot encès en posició de repòs o *stand by* a l'expectativa de que algú accione el comandament a distància. Estos consums, xicotets però permanents, poden fer que un aparell consumisca més energia en el temps que està en espera, que en el que està en ús. Per evitar-ho, apaga els aparells que queden connectats permanentment a la xarxa.

Riba-roja opina Estalvia aigua i energia en la seua llar ?

Segons els entrevistats, la il·luminació del municipi és exagerada en algunes zones i deficient en zones perifèriques i centre del nucli urbà.

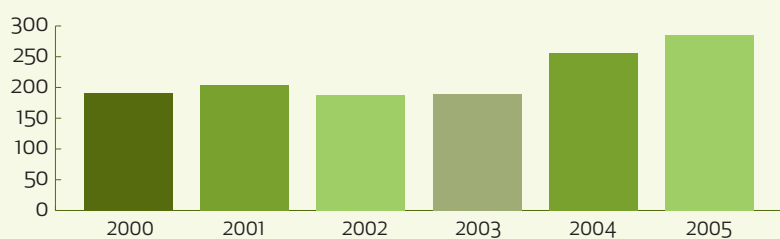

Com utilitzem l'aigua?

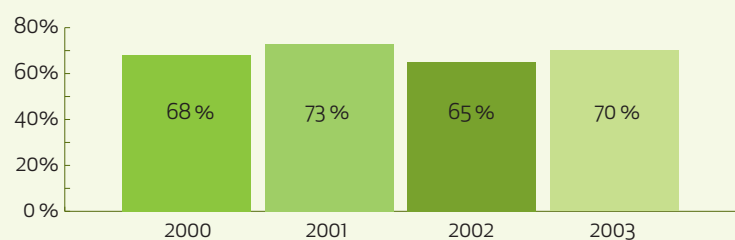
Gràfic 1. Evolució del consum d'aigua a Riba-roja del Túria

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
M³ facturats	901.817	1.009.399	977.634	1.038.218	1.519.419	1.803.694
L/hab/dia (facturats)	191	204	188	190	256	286

Consum litres / habitant / dia

Gràfic 2. Rendiment de la xarxa d'abastiment

L'aigua és un element imprescindible per a la vida però no sempre es utilitzada tenint en compte esta condició.

Conèixer el cicle de l'aigua d'un municipi, des d'on surt l'aigua fins a on i com es fa el seu vessament és molt important per a poder fer una correcta gestió del cicle integral de l'aigua. esta gestió ha de procurar utilitzar només la quantitat que siga necessària, evitant malbarataments, que estiga en adequades condicions per al seu consum i que es torne al medi en les millors condicions possibles.

Aquagest Levante és l'empresa encarregada, des de l'any 1988, del servei de subministrament d'aigua a la ciutat de Riba-roja del Túria, tant al casc urbà com a la zona de les urbanitzacions. Tota l'aigua aportada a estes zones, procedix de dues captacions de propietat municipal denominades "POUS DEL CALVARI".

L'empresa Aquagest Levante gestiona en Riba-roja del Túria un total de cinc depòsits amb una capacitat total d'emmagatzematge de 8.179 m³. Es troben distribuïts en diferents punts situats estratègicament dins el terme municipal de manera que garantisquen, amb la màxima eficàcia, el servei al consumidor.

La xarxa de distribució està formada per un conjunt de conduccions generals i xarxes de distribució, la longitud de les quals és aproximadament 85 Km.

Pel que fa al consum d'aigua al municipi només es disposa de les dades relatives al "Pous del Calvari". Segons estes dades l'evolució del consum d'aigua a Riba-roja del Túria als darrers anys ha sigut la que veiem en el gràfic 1.

Cal ressaltar que si bé el volum d'aigua utilitzat per habitant i dia és molt similar a la mitjana de la Comunitat Valenciana al 2004 (178 l/hab/dia), estes dades no són massa conclouents degut a que n'hi ha molts punts d'abastiment d'aigua dels què no es disposa les dades de subministrament.

Segons l'informe tècnic-sanitari en relació amb el sistema d'abastiment d'aigua de consum humà de Riba-roja del Túria, que es realitza pels

tècnics de la Secció de Qualitat Ambiental de la Conselleria de Medi Ambient, Aigua, Urbanisme i Habitatge, tots els paràmetres presenten valors dins dels valors determinats pel R.D. 140/2003.

Actualment, l'aigua que surt del pou Calvari es tractada amb hipoclorit, injectat a l'impulsió a través de bombes dosificadoras.

El rendiment del sistema de distribució d'aigua es pot definir com la relació entre el volum registrat i l'injectat a la xarxa. Una xarxa de distribució ineficient pot convertir-se en un dels majors factors de consum d'aigua a un municipi. La diferència entre el volum d'aigua subministrat i el volum registrat es deguda a les pèrdues que n'hi ha a la xarxa de distribució, els errors del comptadors particulars, les connexions il·legals,...

Segons les dades, a Riba-roja del Túria, el rendiment de la xarxa d'abastiment queda representat en el gràfic 2.

Tenint en compte que, per a que es considere que una xarxa té un bon grau de conservació i explotació ha de tenir un rendiment superior al 65%, es pot dir que la xarxa de Riba-roja del Túria es troba en bon estat.

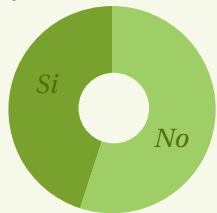
Respecte als vessaments, Riba-roja del Túria no disposa de un Pla de Control de Vessaments (PCV) a la Xarxa de Sanejament Municipal, tot i que s'està treballant des de la Regidoria de Medi Ambient i la de Polígons en buscar la forma d'instaurar el PVC. Este pla serviria a l'Ajuntament per a, per una banda, conèixer i analitzar l'evolució de la qualitat de l'aigua residual del clavegueram municipal, i per altra banda, amb la realització dels corresponents controls poder detectar la presència de focus de contaminants i identificar el seu origen. Esta ferramenta és del tot necessària degut a que, aproximadament el 86% de les mostres analitzades, superaven els límits màxims establerts per la normativa. Degut a l'important creixement dels Polígons Industrials és imprescindible comptar amb una ferramenta que ajude a controlar els vessaments d'aigua.

Consells per a un bon ús de l'aigua

- Millor la dutxa que el bany i millor encara si ens possem el sabó amb l'aixeta tancada. Podem arribar a estalviar 7.000 litres a l'any.
- Utilitzar la rentadora i el rentaplats només quan estiguen plens. Quan anem a comprar un electrodomèstic elegir els de baix consum. Estalviarem 12.000 litres per vivenda.
- Reparar immediatament les fuites, 10 gotes per minut suposen 2.000 litres a l'any malbaratats.
- Col·locar difusors i altres dispositius estalviadors d'aigua a les aixetes. Estalviarem fins al 50% de l'aigua.
- El sistema de doble descàrrega estalvia fins al 60% del consum d'aigua. Per suposat, no utilitzar l'inodor com si fóra una paperera o un cendrer.
- Millor netejar els aliments en un recipient i no amb l'aixeta oberta. Al finalitzar podem utilitzar esta aigua per a regar les plantes.
- Si hem d'elegir plantes, tindrem en compte que les autòctones requereixen menys cures i menys aigua. Millor regar a la vesprada per a evitar pèrdues per evaporació.
- Per a netejar el cotxe, millor les màquines renta-cotxes o fer-ho amb un poal que amb la mànega. Utilitzant 10 minuts la mànega arribem a consumir 200 litres d'aigua aproximadament.
- Si tenim piscina, millor coberta per a evitar l'evaporació. Si la netegem sovint no haurem de canviar l'aigua durant molts d'anys.
- No tireu olis ni productes tòxics per la pica. És perillós per al medi i a més a més, fa que les depuradores no puguin funcionar correctament.
- No abuseu dels detergents ni els suavitzants en la rentadora i el rentaplats.
- Dipositar les restes de pintures en l'ecoparc, mai llanceu pel W.C., ni la pica.

La Mobilitat de Riba-roja del Túria

Riba-roja opina
El transport públic existent s'ajusta a les necessitats del municipi?

Els entrevistats que van participar en el diagnòstic qualitatiu del municipi van qualificar l'estat de la xarxa intramunicipal com deficient. Entre les deficiències més destacables mencionaven la poca amplària de les calçades i voreres, la falta de senyalització en determinades zones, la pavimentació dels carrers més transitats i la desaparició de la senyalització horitzontal a causa del pas continuat dels vehicles.

Com podem millorar la mobilitat de Riba-roja?

- Per a xicotets desplaçaments anar a peu o amb bicicleta. A més d'estalviar energia i no contaminar, és bo per a la nostra salut.
- Utilitzar el transport públic en compte del cotxe privat sempre que siga possible.
- Moderar la velocitat dels nostres vehicles per a millorar la seguretat i, a més, disminuir el consum de combustible.

Hui en dia cada vegada és major el sector de la població que necessita desplaçar-se per motius laborals, acadèmics, sanitaris o recreatius. Les possibilitats de mobilitat en un municipi condicionen en gran manera la sostenibilitat i la qualitat de vida dels seus habitants.

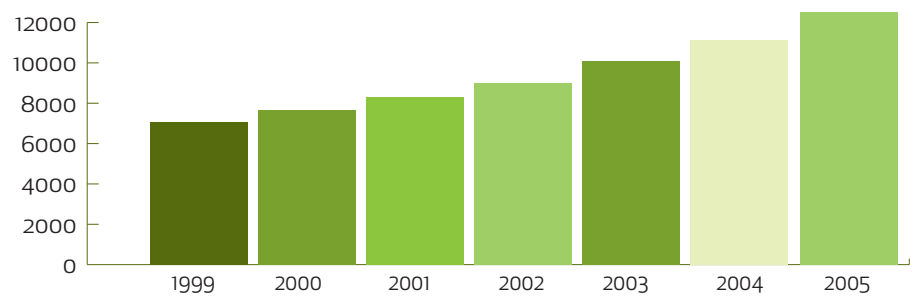
En este sentit l'**índex de motorització** (nombre de vehicles per habitant) ens informa del grau de les pressions que exercix el transport sobre el medi ambient. Algunes d'estes pressions són, entre altres, els problemes de mobilitat urbana que es generen i les emissions de contaminants a l'atmosfera. En el nostre municipi per a l'any 2005 es van comptabilitzar 718 vehicles per cada 1000 habitants. Per a tenir una comparativa, este índex a nivell autonòmic està al voltant de 660 vehicles per cada 1000 habitants, per la qual cosa les dades ens indiquen l'elevat grau de dependència que tenim amb el vehicle privat a Riba-roja del Túria.

El nombre de vehicles en el municipi ha augmentat constantment durant els últims anys. Este augment del trànsit local es tradueix en un increment de la contaminació atmosfèrica, del soroll, dels accidents, de la congestió i del consum de recursos energètics. No obstant això, cal destacar que sí que **hi ha elements de seguretat viària** com ara espills per a angles morts, encreuaments o bé de regulació com ara semàfors, senyals de stop i cedisca el pas, o limitadors de velocitat en alguns carrers.

Un altra dada important per a poder conèixer com és la mobilitat de qualsevol municipi és la **xarxa de transport públic**. En este sentit a Riba-roja del Túria, fins fa uns anys, el transport públic interurbà es realitzava fonamentalment per ferrocarril, per mitjà de dos línies: RENFE en el nucli urbà i la de Ferrocarrils de Via Estreta en Urbanitzacions Nord. Actualment s'està substituint RENFE per FEVE en el nucli urbà, realitzant-se provisionalment el servei per mitjà de dos línies d'autobusos. Esta obra estarà finalitzada per a l'any 2009.

Evolució del nombre de vehicles en el període 1999-2005

Quant de soroll suportem?

El soroll és el conjunt de fenòmens vibratoris aeris, percebuts i integrats pel sistema auditiu, que en determinades circumstàncies poden originar molèsties i fins i tot lesions en l'oïda. En este sentit l'Organització Mundial de la Salut (OMS) defineix el **soroll** com a **fenomen acústic que produïx una sensació desagradable**.

- Es consideren tres tipus de fonts de soroll:
- Fonts puntuals produïdes per activitats industrials, agrícoles i comercials.
 - Font veïnal deguda a les activitats i instal·lacions veïnals.
 - Font en línia deguda al trànsit.

D'estes tres fonts, la que provoca més problemes en el municipi de Riba-roja és la deguda al trànsit. És per això que els carrers que presenten un major nivell de soroll dins del municipi són aquelles on la intensitat de trànsit és més elevada.

No obstant això, els carrers que generen més molèsties a la població són aquelles que a més de tenir una intensitat de trànsit elevada, tenen habitatges, locals i comerços, tal com succeeix en la Carretera de Vilamarxant o en el carrer Major. Encara que cal destacar que pròximament s'aprovarà l'ordenança de soroll de Riba-roja del Túria.

Per a conèixer l'índex concret de soroll que es produeix en diferents llocs del nucli urbà de Riba-roja es va fer un estudi acústic, com a part de la Diagnosi Local de l'Agenda 21, on es van analitzar els següents punts del municipi:

1. Plaça de l'Ajuntament.
2. Carrer Cronista Cerderó.
3. Carrer Ausias March.
4. Carrer Doctor Fleming.
5. Carrer Pobla de Vallbona.

6. Carretera de Loriguilla.
7. Estació de servei Entrevies.
8. Urbanització Masia de Traver.

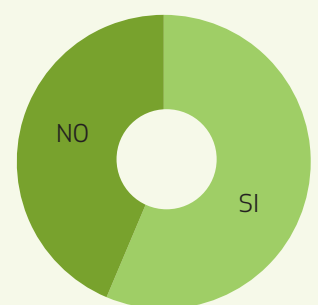
L'estudi va donar com resultat que, dels 8 punts de mesura, en 2 se superaven els límits establerts per la legislació (60dBA). Els resultats per a cada punt queden recollits en el gràfic sobre nivells acústics.

Com es pot veure en el gràfic els dos punts que superen els 60 dBA, són els corresponents al carrer Doctor Fleming junt amb el Col·legi Cervantes i a la carretera de Loriguilla. Estes dades elevades de soroll són degudes fonamentalment a la intensitat de trànsit que hi ha en estos dos carrers. En este sentit, la desviació II de la CV-370 ha disminuït considerablement els nivells de soroll de la carretera de Loriguilla.

En el municipi de Riba-roja hi ha unes quantes zones que requereixen una protecció alta contra el soroll. Estes zones inclouen els equipaments classificats com educatius, sanitaris i culturals. Riba-roja del Túria és un municipi molt industrialitzat, les activitats industrials que es donen en ell constitueixen una font de soroll. No obstant això, les empreses existents en el municipi es troben situades fora del nucli urbà, en els polígons industrials. Per això els nivells de soroll procedents de les activitats industrials no afecten, en la major part dels casos, directament a la població.

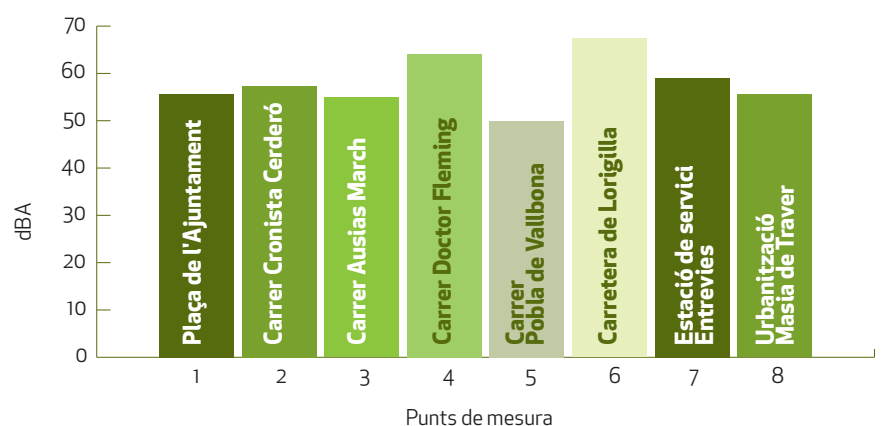
Per a continuar millorant esta situació, l'Ajuntament ha signat un conveni amb l'empresa Pacadar per a traslladar-la fora del municipi. Actualment esta empresa tant per l'activitat que exercix com pel trànsit de vehicles que provoca és una font important de soroll.

Riba-roja opina
El soroll existent als carrers genera molèsties a la població?

El 61,73% dels enquestats durant l'elaboració del Diagnòstic Qualitatiu del municipi va contestar que el soroll existent a Riba-roja els resultava molestat.

Nivells acústics. LAeq. obtés en els diferents punts de mesura.

L'Educació ambiental al nostre municipi

L'educació ambiental és i ha sigut un dels aspectes millors atesos a nivell municipal, ja que amb ella es pretén fomentar el compromís per a contribuir al canvi social, cultural i econòmic, a partir d'un ampli ventall de valors, actituds i habilitats que permeten als ciutadans desenvolupar i adquirir unes actituds més responsables.

Des de la Regidoria de Medi Ambient es duen avant projectes d'informació, sensibilització i educació ambiental dirigits a tota la població de Ribarroja del Turia. Entre les activitats impulsades en els últims anys cal assenyalar algunes per la seua importància cap a la sostenibilitat.

L'any 2000 es va inaugurar l'ecoparc municipal amb l'objectiu de millorar la gestió dels residus i al mateix temps augmentar la conservació de l'entorn natural del municipi evitant la proliferació d'abocadors incontrolats. Durant la inauguració de l'ecoparc es va realitzar una campanya de foment de l'arregleca selectiva dels residus.

Així mateix, en els centres educatius del municipi es realitzen activitats contínues de sensibilització ambiental perquè l'alumnat de Ribarroja del Turia estiga sensibilitzat amb la

problemàtica del municipi i conega què pot fer per a col·laborar en la seua solució. En estes activitats es treballen temes importants per al municipi, com la correcta gestió dels residus o la utilització eficient de l'energia. Algunes activitats que es realitzen en els centres educatius de Ribarroja del Turia són:

- El 5 de juny del 2002 es van posar en marxa les primeres Jornades Mediambientals on van participar tots els col·legis. A més en Masia de Traver es van realitzar estudis sobre una de les joies del patrimoni natural de Ribarroja: el Plataner de Traver.
- Col·legi Mas d'Escoto: des del curs 1985-86 està funcionant un taller de jardineria on s'ensenya als alumnes el reconeixement de la flora.
- Col·legi Assumpció de Nostra Senyora: es realitzen sessions de plantació d'arbratge per alumnes. En les jornades mediambientals participa tota la comunitat educativa desde l'any 1997.
- Col·legi Eras Altas: es celebren jornades de plantació d'arbratge per als alumnes de primària, van començar en el curs 2001-02.
- Institut de secundària: s'imparteix el curs d'Agricultura Ecològica. Consta de tres sessions, una primera teòrica, la segona de

camp i la tercera de treball en el laboratori, en la qual es reconeixen insectes aplicables en el control de plagues agrícoles.

- Col·legi Cervantes: durant el curs 2001-02 es van iniciar les primeres jornades mediambientals per als alumnes de primària. El col·legi Camp de Turia també compta amb estes jornades.
- Al juny del 2004 es van realitzar en tots els col·legis jornades mediambientals, el tema de les quals girava al voltant dels residus.
- Novembre del 2004 s'installa un miniecoparc en el centre de secundària a fi de recalcar l'arregleca selectiva entre els escolars.
- El Dia de l'arbre se celebra tots els anys junt amb tots els col·legis en una zona diferent del municipi.

L'Ajuntament de Ribarroja participa, junt amb els altres municipis que deixa al seu pas el riu Turia, en la restauració del parc fluvial d'este. Es tracta d'un projecte promogut pel Ministeri de Medi Ambient amb la col·laboració de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer.

La Regidoria de Medi Ambient ha realitzat diverses actuacions amb els objectius de conscienciar la població del municipi sobre els valors i la importància de la conservació del riu

Turia. Estes actuacions han anat des de la neteja de les riberes del riu fins a les jornades de sensibilització. Durant estes jornades, dirigides als alumnes d'infantil i primària, es van realitzar actuacions lúdiques i educatives encaminades al coneixement i valoració dels beneficis de conservar un espai com el Parc Natural del riu Turia. Els principals objectius de les jornades foren:

- Fomentar i potenciar l'educació ambiental realitzant activitats que afavorisquen l'aprenentatge vivencial, coneixement i respecte de l'entorn, especialment del riu Turia.
- Inculcar la importància i necessitat de preservar la varietat, singularitat i bellesa dels ecosistemes naturals donada la riquesa biològica: fauna i flora.
- Donar a conèixer la funció del pulmó forestal en l'àrea metropolitana de València.
- Transmetre el concepte de biodiversitat, així com la importància d'un ecosistema.
- Sensibilitzar els participants sobre la importància i benefici que genera el respectar el Medi Ambient.
- Involucrar la població local en l'atenció del medi natural.
- Crear un espai participatiu on convisca allò lúdic amb allò educatiu.

Dia de l'Arbre

A finals de gener es va celebrar com tots els anys, el Dia de l'Arbre, organitzat per la Regidoria de Medi Ambient.

enguany l'objectiu va ser la repoblació de la Xopada de Traver a fi que este lloc recupere la fortalesa que li ha caracteritzat al llarg de la seua historia. La Jornada es va distribuir en dues parts:

1. Explicació de la importància del que s'anava a fer, els motius de fer-ho i les espècies a utilitzar. A més a més es va fer una classe teòrica-pràctica sobre plantes aromàtiques.

2. Plantació realitzada en grups de no més de 10 xiquets amb un monitor.

A la plantació van assistir un total de 214 alumnes, des dels 6 fins als 16 anys, procedents dels següents centres:

- Asunción de Nuestra Senyora.
- Cervantes.
- Mas d'Escoto.
- Eras Altas.
- Camp de Turia.
- I.E.S.

Parc Natural del Túria

La Generalitat va iniciar a juliol del 2006 els tràmits per a declarar Parc Natural un dels últims pulmons verds de l'àrea metropolitana de València: el riu Túria. La figura de Parc Natural és la de màxima protecció que contempla la Llei d'Espais Naturals Protegits de la Comunitat Valenciana. Es declaren per a habilitar un mecanisme per a l'ordenació, la conservació, la millora i l'ús racional dels valors ambientals, paisatgístics i culturals del llit i les riberes del riu Túria.

Amb este fi es va aprovar el Pla d'Ordenació dels Recursos Naturals (PORN) d'este espai singular. Este document proposava expressament la tramitació i declaració d'un Parc Natural en el llit i riberes del riu Túria, precisament per les característiques abans descrites junt amb les potencialitats d'ús públic en relació amb l'estudi, l'ensenyança i el gaudi ordenat del medi natural.

Finalment a l'abril del 2007 es va declarar el **Parc Natural del Riu Túria**. Este parc és un espai natural protegit de caràcter lineal i comprén 4.480 hectàrees repartides al llarg de 35 quilòmetres. L'àmbit d'aplicació del **PORN afecta 13 termes municipals**: València, Mislata, Quart de Poblet, Manises, Paterna, Riba-roja del Túria, L'Eliana, La Pobla de Vallbona, San Antonio de Benagéver, Benaguasil, Llíria, Vilamarxant, Cheste i Pedralba, per la qual cosa exerceix una influència directa sobre més d'**1,5 milions de ciutadans**.

Este paratge alberga tres dels ecosistemes més representatius de la Comunitat Valenciana:

- **El riu i les seues riberes**, un ecosistema de gran valor mediambiental i bellesa paisatgística gràcies als boscos de galeria que constitueixen una comunitat vegetal singular de xops, àlbers, tamariu i salzes.
- **El bosc mediterrani**, constituït per pi blanc i pi roig. Este ecosistema alberga una rica fauna gràcies a què és un excel·lent refugi i font alimentària per a nombroses espècies. Cal destacar també la presència de certs endemismes valencians com: l'albaida sedosa, el rabet de gat, el timó mascle o l'albaida d'espiga fina. Així mateix podem trobar vertebrats amb vocació forestal, com l'esparver comú, l'erició, la rabosa o el porc senglar.
- **L'horta**, d'origen medieval, formada per espais propis i singulars de gran valor cultural i històric. Permet el desenvolupament d'una fauna determinada, com la sargantana ibèrica, el mussol europeu, la blanca, la musaranya comuna o el talponet.

A Riba-roja del Túria, el Parc Natural integra estos tres ecosistemes naturals:

La **vegetació de ribera** està situada en una de les zones sotmeses a major pressió antròpica, per la qual cosa presenta menor diversitat i pitjor estat de conservació. En molts casos el predomini de les canyes no deixa desenvolupar la vegetació pròpia de ribera.

En el terme municipal la **zona de pinedes** es localitza en la part més occidental. Les pinedes ocupen una important superfície dins de l'àmbit del PORN (al voltant del 20%), el seu estat de conservació és bo i juguen un important paper paisatgístic i ecològic, entre altres qüestions com a fre a l'erosió.

Pel que fa al **matoll i bosc baix** (Garriga), ubicat en la part més occidental del municipi, a més d'exercir el paper de matoll acompanyant de pinedes de pi blanc, també constitueixen les seues etapes de substitució (després dels incendis). La gran extensió d'estos matolls indica la intensa degradació que ha patit el territori. En general, la distribució del matoll en tot l'àmbit d'estudi del Parc Natural coincideix amb aquelles zones en què, a causa de les pronunciades

pendents, no s'han pogut implantar cultius de cítrics, garroferes o ametlers.

A més d'estos ecosistemes, en este Parc Natural també s'inclouen altres elements d'elevat valor ecològic, cultural i històric del municipi:

El **"Embassament de La Vallesa"**, ubicat entre els termes municipals de Riba-roja del Túria i el de Paterna, i protegit pel Catàleg de Zones Húmedes de la Comunitat Valenciana. Este espai ocupa una superfície total de 6,2 ha, és un embassament artificial, construït per a suplir el dèficit d'aigua dels cultius de cítrics en els períodes secs, i de la seua àrea d'influència més pròxima que s'estén pel fons dels barrancs veïns. Com a espècies singulars dins d'esta zona humida destaquen l'albaida rosa, la cua de gat i el timó mascle, incloses en l'Ordre valenciana

sobre protecció d'espècies endèmiques o amenaçades.

Si fem un passeig per este espai natural, a més de gran varietat de flora i fauna, podem trobar un gran nombre d'assentaments i jaciments arqueològics amb edats des de la prehistòria fins a l'època medieval, com per exemple la Lloma de Betxí a Paterna, que data de l'edat de bronze, i un **Poblat Fortificat** construït pels visigots a Riba-roja, junt amb trinxeres, murs de metalladura i túnels antiaeris que et connecten amb el passat. Més recents, encara que d'elevat valor patrimonial i històric, al llarg del riu o en el seu entorn es poden trobar estructures territorials i importants elements d'infraestructures hidràuliques.

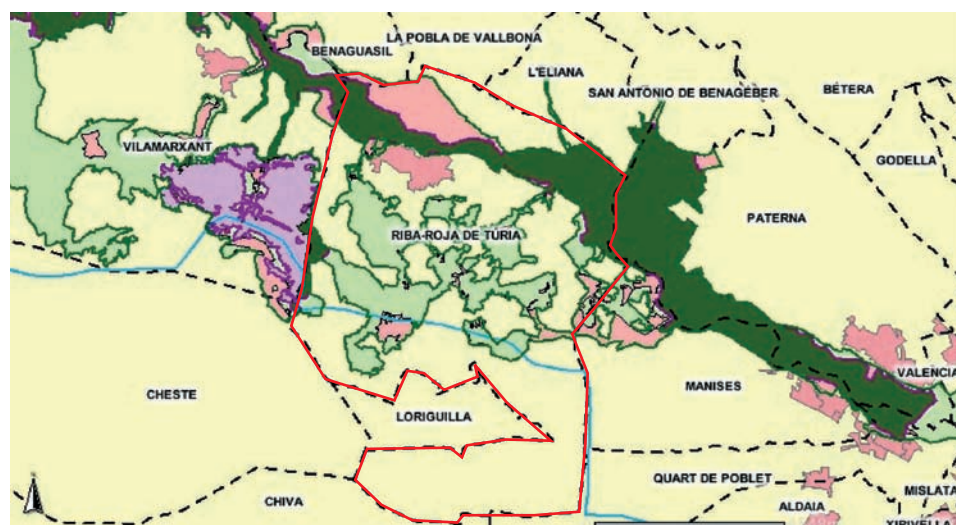
També són pròpies les nombroses pedreres i mines a cel obert que caracteritzen la part més

nororiental del terme municipal de Riba-roja.

El Parc Natural permetrà visitar llocs històrics i donarà l'oportunitat a tots els ciutadans de conèixer i comprendre la història del lloc i el seu passat, a més de disfrutar d'un espai de gran interès ecològic. El seu futur pròxim haurà d'estar marcat per la creació d'una oficina tècnica, un centre d'interpretació i la redacció i aprovació del seu Pla Rector d'Ús i Gestió (PRUG).

El fet que Riba-roja del Túria forme part del Parc Natural del Túria enriqueix al propi municipi ja que protegeix els seus valors ecològics, paisatgístics i culturals a més de promocionar-li fora de les seues fronteres i permetre-li el desenvolupament de noves activitats que diversifiquen la seua oferta actual.

Delimitació del PORN i Parc Natural a Riba-roja del Túria

- Límit Terme Municipal de Riba-roja
- Límit Parc Natural
- Límit P.O.R.N.
- Àrea de protecció
- Àrea de influència 1
- Àrea de influència 2
- Àrea de règim especial

Font: Conselleria de Medi Ambient, Aigua, Urbanisme i Habitatge

Riba-roja del Túria compromesa amb el Desenvolupament Sostenible

M.I. AJUNTAMENT DE
RIBA-ROJA DEL TÚRIA